

РЕФОРМУВАННЯ ВІДОМЧОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА НАЯВНІ ПРОБЛЕМИ

Ефективне виконання завдань, покладених на МВС у сучасних умовах, вимагає підвищення якості підготовки фахівців у сферах охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства та держави, протидії злочинності та об'єктивно передбачає запровадження нової моделі відомчої освіти, визначення концептуальних засад її розбудови.

У листопаді 2016 року наказом МВС України № 1252 була затверджена Концепція реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України. Відповідно до її положень основою системи відомчої освіти є мережа вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання МВС і вищих навчальних закладів центральних органів виконавчої влади, які здійснюють підготовку фахівців для МВС, Національної поліції України, Державної міграційної служби України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Нововведенням Концепції є створення Академії поліції у складі вищих навчальних закладів МВС. Ці академії будуть акумулювати весь комплекс професійної підготовки поліцейського: початкову підготовку, фахову освіту та підвищення кваліфікації.

В системі МВС України, відповідно до Закону України «Про вищу освіту», запроваджується трирівнева система підготовки фахівців:

- на першому рівні здійснюватиметься первинна професійна підготовка. Загальний термін підготовки – до 10 місяців (7 місяців – теоретичне навчання, 3 місяці – практичне) з подальшим присвоєнням за підсумками атестування

кваліфікації «поліцейський» та призначенням на посади молодшого складу поліції;

- на другому – підготовка фахівців у ВНЗ МВС з відрядженням за підсумками державного атестування, до комплектуючих органів для призначення на посади. Підготовка у ВНЗ МВС здійснюватиметься за навчальними програмами молодшого бакалавра (термін навчання - 1,5 роки, мінімальний обсяг програми - 90 кредитів), бакалавра (термін навчання 3-4 роки, мінімальний обсяг програми - 180 кредитів) та магістра (термін навчання - 1-1,5 роки, мінімальний обсяг програми - 60-90 кредитів), а також підготовка науково-педагогічних кадрів наукових ступенів доктор філософії та доктор наук, з призначенням на посади наукового та науково-педагогічного складу ВНЗ МВС;

- на третьому – підготовка керівного складу відповідно до навчальних програм управлінського змісту. Підготовка керівного складу відповідно до навчальних програм за управлінським спрямуванням (управління та адміністрування) буде здійснюватися протягом 3 місяців в Національній академії внутрішніх справ.

Натомість з кінця минулого року в країні йде обговорення запровадження в систему підготовки фахівців Концепції вдосконалення правничої (юридичної) освіти, положення якої можуть суттєво вплинути на систему відомчої освіти МВС України. На нашу думку, зазначений документ має недоліки, які стосуються організації підготовки фахівців, що здійснюється у вищих навчальних закладах системи Міністерства внутрішніх справ України.

Зокрема, в переліку правничих шкіл, що пропонуються проектом Концепції, відсутні вищі навчальні заклади зі специфічними умовами навчання, що входять до сфери управління МВС України і готують фахівців за спеціальністю 081 «Право». Невизначеним є залишилося питання щодо місця та стандартів підготовки фахівців для Національної поліції України, Національного антикорупційного бюро, Державного бюро розслідувань (створення якого передбачено Кримінальним процесуальним кодексом України), Служби безпеки України, Національного агентства із запобігання корупції. Також концепцією не

визнається професійною діяльністю в сфері права діяльність фахівців, що здійснюють забезпечення національної безпеки, прав і свобод громадян, зміцнення правопорядку та законності в державі, протидію корупції (слідчі, фахівці в сфері превентивної діяльності, оперативні працівники, детективи антикорупційних органів).

Зазначені недоліки фактично позбавляють вищі навчальні заклади, що входять до системи МВС України здійснювати підготовку фахівців з вищою юридичною освітою за державним замовленням, а також фахівців з вищою юридичною освітою за кошти фізичних та юридичних осіб.

У зв'язку з викладеним, вважаємо, що зазначені акти потребуватимуть узгодження між собою, адже відмова від підготовки працівників Національної поліції України з вищою юридичною освітою є неприпустимою. Декваліфікація слідчих, оперативних працівників, дільничних інспекторів матиме потужний деструктивний ефект у системі протидії злочинності, що, без сумніву, негативно позначиться на безпеці кожного громадянина України. Подібний соціальний експеримент надто дорого коштуватиме українському суспільству та негативно відобразиться на загальному стані забезпечення публічної безпеки та порядку в державі.

Література:

1. Про затвердження Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 25.11.2016 № 1252

2. Концепція вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/BBB1OL>